

Van Heetenstraat 59 te Deventer

- Nader onderzoek naar vleermuizen, steenmarter, egel, huismus, gierzwaluw -

Opdrachtgever	Gemeente Deventer
Data veldbezoeken	Diverse data 2022
Kenmerk rapport	N2022-JMW-4008 - Nader onderzoek Van Heetenstraat 59 te Deventer
Datum rapport	30 september 2022
Versie	1.0
Auteur	██████████
Controle	██████████

EcoTierra-ecologisch adviesbureau
Postadres: Abraham Teerlinkstraat 10 7424 DM Deventer
Bezoekadres: Keulenstraat 10 7418 ET Deventer
www.ecotierra.nl
info@ecotierra.nl
0570-597418

Draagvlak voor natuur is de basis voor natuurbescherming

Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever en is zijn eigendom. Niets uit dit rapport mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, digitale kopie of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven. EcoTierra- ecologisch adviesbureau is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van EcoTierra- ecologisch adviesbureau; opdrachtgever vrijwaart EcoTierra- ecologisch adviesbureau voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	4
1.1 AANLEIDING	4
1.2 DOELSTELLING	4
1.3 VOLLEDIGHEID ONDERZOEK	4
1.4 GELDIGHEIDSDUUR RAPPORT	5
2 ONDERZOEKSOPZET	6
2.1 BRONNENONDERZOEK	6
2.2 VELDBEZOEKEN	6
3 SITUATIEBESCHRIJVING	9
3.1 PLANGEBIED	9
3.2 VOORGENOMEN INGREPEN	9
4 BEVINGINGEN ONDERZOEK EN TOETSING	10
4.1 BEVINDINGEN BRONNENONDERZOEK	10
4.2 VLEERMUIZEN	11
4.3 HUISMUS	12
4.4 GIERZWALUW	13
4.5 STEENMARTER	13
4.6 EGEL	14
4.7 OVERIGE SOORTEN	15
4.8 ALGEMENE ZORGPLICHT	15
4.9 VOLLEDIGE UITSLUITING AANWEZIGHEID	15
5 CONCLUSIE	16
BIJLAGEN	
1. Waarnemingen	
2. Bronnen	

1 INLEIDING

In opdracht van de gemeente Deventer heeft EcoTierra- ecologisch adviesbureau aan de Van Heetenstraat 59 te Deventer een nader onderzoek naar vleermuizen, egel, steenmarter, huismus en gierzwaluw uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming.

1.1 Aanleiding

Gemeente Deventer is voornemens om het perceel Van Heetenstraat 59 te herontwikkelen. Hiervoor wordt de huidige bebouwing gesloopt en worden enkele groenelementen zoals struiken en bomen verwijderd. Na de sloop vindt nieuwbouw van woningen plaats. In dit kader is door EcoTierra in oktober 2021 een quickscan flora en fauna (Q2021.188 - Quickscan flora en fauna Van Hetenstraat 59 te Deventer, november 2021) uitgevoerd. Uit deze quickscan kwam naar voren dat de aanwezigheid van vaste en jaarrond beschermde verblijfplaatsen en leefgebied van vleermuizen, steenmarter en/of egel niet uit te sluiten was op de genoemde locatie. Tevens was er een kans op aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw.

1.2 Doelstelling

Het doel van het nader onderzoek is vast te stellen of de voorgenomen ingrepen een overtreding van de vigerende natuurwetten tot gevolg hebben aangaande de onderzochte soorten.

Om dit inzicht te verkrijgen worden, onder andere, de volgende vragen beantwoord;

- welke soorten maken gebruik van het plangebied?
- zijn er binnen het plangebied vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig?
- hebben steenmarter en/ of egel een vaste verblijfplaats binnen het plangebied?
- hebben huismus en/of gierzwaluw beschermde nestlocaties binnen het plangebied. En hoeveel nesten eventueel?
- welke overige functie(s) heeft het plangebied voor de eventueel aanwezige soorten?
- wat zijn de gevolgen van de ingrepen (welke verbodsbepalingen worden overtreden) en zijn er mitigerende maatregelen te nemen om overtreding van de wet te voorkomen?
- dient er een ontheffing te worden aangevraagd?

1.3 Volledigheid onderzoek

Het vleermuizenonderzoek is onder andere uitgevoerd op basis van het 'Vleermuizenprotocol 2021'. Tevens zijn de onderzoeksmethodes zoals beschreven in de Kennisdocumenten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Huismus en Gierzwaluw van BIJ12 (versies 1.0, juli 2017) en in het document van het NGB 'Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming (versie juli 2017)' zo veel mogelijk gehanteerd. Door het hanteren van de Kennisdocumenten en overig goedgekeurde inventarisatiemethodes kan bij een eventuele zienswijze worden aangetoond dat de noodzakelijke onderzoeksinspanning is verricht. Mogelijk zijn er, ondanks de volledigheid van het onderzoek, exemplaren niet waargenomen. Ondanks de meerdere onderzoeksrondes blijft er sprake van momentopnamen.

1.4 Geldigheidsduur rapport

Voor Habitat- en Vogelrichtlijnsoorten dient maximaal drie jaar als geldigheidsduur te worden gehanteerd (wanneer er weinig (fysieke) verandering in de situatie heeft plaatsgevonden).

2 ONDERZOEKSOPZET

Om een goed beeld te verkrijgen hoe en of het plangebied gebruikt wordt door de genoemde soorten heeft er een bronnenonderzoek plaatsgevonden en is het plangebied vervolgens meerdere malen in 2022 bezocht in de daarvoor geschikte periodes en onder de juiste weersomstandigheden. De onderzoeken zijn door EcoTierra- ecologisch adviesbureau uitgevoerd. EcoTierra heeft ruime ervaring met het uitvoeren van onderzoeken naar de onderzochte soorten.

2.1 Bronnenonderzoek

Voorafgaande aan het onderzoek zijn de beschikbare gegevens van de NDFB bestudeerd.

2.2 Veldbezoeken

Er is voor elke soort/ soortgroep een specifieke onderzoeksmethode gebruikt. De methodes worden in deze paragraaf beschreven.

Vleermuizen

Tijdens de (schemer)onderzoeken is met behulp van een batdetector, batlogger, zaklamp, warmtebeeldcamera en zoomcamera zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van vleermuizen. Het vleermuizenonderzoek bestaat uit twee onderdelen, namelijk een visuele inspectie bij daglicht en onderzoeken tijdens de schemeruren. Tijdens de visuele inspectie zijn elementen als vensterbanken, muren en tegels onderzocht op uitwerpselen en vegen van vleermuizen. Tijdens de schemer-/ nachtonderzoeken wordt door middel en met behulp van visuele waarnemingen (zicht en met behulp van de warmtebeeldcamera Pulsar Helion 2 XP) en een batdetector (Pettersson D240X, batlogger M2) onderzocht of vleermuizen gebruik maken van het plangebied. De batloggers nemen ultrasone geluiden op die later geanalyseerd kunnen worden. Voor soorten van het Myotis geslacht kan dit noodzakelijk zijn om tot een correcte determinatie te komen. Het onderzoek in de avondschemer is bedoeld om uitvliegende exemplaren te kunnen waarnemen. Vleermuizen warmen gedurende de dag op in hun verblijfplaats en vliegen rond de schemer uit om op jacht te gaan naar insecten. In de ochtenduren keren ze terug naar hun verblijfplaats, zodat invliegende exemplaren waargenomen kunnen worden. Gedurende de onderzoeken wordt tevens gelet op sociale roepen en baltsgedrag. Er is bij een paarverblijfonderzoek gestart bij zonsondergang opdat ook uitvliegende exemplaren waargenomen konden worden.

Huismus

Het onderzoek naar de huismus is uitgevoerd zoals beschreven in het Kennisdocument Huismus van BIJ12 (versie 1.0 juli 2017). Dit Kennisdocument schrijft twee onderzoeken in de periode 1 april - 15 mei voor.

Gierzwaluw

Het onderzoek naar de gierzwaluw is uitgevoerd zoals beschreven in het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12 (versie 1.0 juli 2017). Dit Kennisdocument schrijft drie onderzoeken in de periode 1 juni – 15 juli voor. Tevens is er voor en na de vleermuizen “getaped”. Dit is het afspelen van gierzwaluwengeluid om een reactie vanuit het nest uit te lokken.

Steenmarter

Tijdens de voorgenoemde onderzoeken is tevens gelet op sporen en exemplaren van de steenmarter. Op de zolder van de school is een cameraval geplaatst.

Egel

Tijdens de voorgenoemde onderzoeken is tevens gelet op exemplaren van de egel.

Flora

Tijdens de overige onderzoeken is er gekeken of er planten aanwezig zijn die op de operationele lijst beschermde soorten Deventer (Lam 2019) vermeld staan.

Onderzoeksdata en informatie

Datum	Tijdstip	Aantal onderzoekers	Onderzochte soort	Onderzochte functie	Weersgesteldheid
19-04-2022	Overdag	2	Huismus Steenmarter Flora	Nest Sporen Plaatsen cameraval Exemplaren	19°C, droog, 1 Bft, zonnig, droog
18-05-2022	Overdag	2	Huismus Steenmarter Flora	Nest Sporen Exemplaren	25°C, droog, 1 Bft, zonnig, droog
31-05-2022	Avond Start 21.00 Eind: 23.30	3	Vleermuis Gierzwaluw Steenmarter Egel	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren Exemplaren	13°C, droog, 1 Bft, bewolkt, droog
12-06-2022	Ochtend Start 03.15 Eind: 05.30	2	Vleermuis Gierzwaluw Steenmarter Egel Flora	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren Exemplaren Exemplaren	14°C, droog, 2 Bft, helder, droog
21-06-2022	Avond Start 20.30 Eind: 00.00	3	Vleermuis Gierzwaluw Steenmarter Egel	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren Exemplaren	18°C, droog, 1 Bft, bewolkt
11-07-2022	Avond Start: 21:00 Eind: 23.45	2	Vleermuis Gierzwaluw Steenmarter Egel Flora	Zomer-/kraamverblijf Nest Exemplaren Exemplaren Exemplaren	20°C, droog, 2 Bft, helder, droog
15-08-2022	Nacht Start: 23.00 Eind: 02:00	2	Vleermuis Steenmarter Egel	Paar-/ massawinterverblijf Exemplaren Exemplaren	23°C, droog, 1 Bft, bewolkt, droog
06-09-2022	Nacht Start: 23.00 Eind: 02:00	2	Vleermuis Steenmarter Egel	Paar-/ massawinterverblijf Exemplaren Exemplaren	22°C, droog, 1 Bft, half bewolkt, droog
19-09-2022	Avond Start: 19.30 Eind: 22.30	2	Vleermuis Steenmarter Egel	Paar-/ zomerverblijf Exemplaren Exemplaren	11°C, droog, 1 Bft, helder, droog
22-09-2022	Overdag	2	Steenmarter	Ophalen cameraval	17°C, droog, 1 Bft, half bewolkt, droog

Tabel 1: Onderzoeksdata en informatie veldbezoeken.

3 SITUATIEBESCHRIJVING

3.1 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de bebouwde kom van Deventer en betreft een voormalige school met schoolplein, een voormalige hondenspeelplaats en groenstructuren. Het schoolgebouw wordt in de huidige situatie gebruikt door diverse bedrijven en heeft een pannendak met dakbeschot, een spouw en een kelder. De spouw is na-geïsoleerd met korrels. Het elektriciteitshuisje op het terrein is geen onderdeel van het plangebied.

Afbeelding 1: Situering plangebied (bron: PDOK).

3.2 Voorgenomen ingrepen

Gemeente Deventer is voornemens om het perceel aan de Van Heetenstraat 59 te herontwikkelen (als onderdeel van een groter ontwikkelingsgebied). Hiervoor wordt de huidige bebouwing geamoveerd en worden enkele groenelementen zoals struiken en bomen verwijderd. Na de sloop vindt nieuwbouw van woningen plaats. De ingrepen vinden plaats in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden.

4 BEVINGINGEN ONDERZOEK EN TOETSING

Hieronder worden de bevindingen van de onderzoeken besproken, allereerst de bevindingen van het bronnenonderzoek en vervolgens de bevindingen van het veldonderzoek. De bevindingen worden in bijlage 1 weergegeven op kaart.

4.1 Bevindingen bronnenonderzoek

In de NDFP zijn geen waarnemingen gevonden die specifiek voor het plangebied gelden. Tijdens de quickscan van het plangebied in oktober 2021 is een dwergvleermuis achter gevelbetimmering aangetroffen.

Afbeelding 2: Dwergvleermuis achter gevelbetimmering (bron: Quickscan flora en fauna, EcoTierra 2021).

In 2021 en 2022 is door EcoTierra ook een nader onderzoek uitgevoerd bij het naastgelegen schoolgebouw (Van Heetenstraat 57/57a). Dit onderzoek heeft een paarverblijf gewone dwergvleermuis, een kraamverblijf steenmarter en een nestlocatie en functioneel leefgebied van egel aangetoond. In de nabij gelegen kerk is mogelijk een massawinterverblijf aanwezig.

Op het perceel van het noordelijk gelegen schoolgebouw, Dorrestraat 1, heeft EcoTierra in 2022 ook een nader onderzoek uitgevoerd. Hierbij is leefgebied van egel en steenmarter en een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis vastgesteld.

4.2 Vleermuizen

Zomerverblijf

Er zijn twee zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis aangetoond binnen het plangebied. De waargenomen vleermuis in oktober zat hier tijdens de zomerrondes ook. Het tweede verblijf bevindt zich aan in het dak aan de zuidkant van de school bij de ingang. Er zijn geen zomerverblijven van andere soorten vastgesteld. Ook zijn er geen zomerverblijven van boombewonende soorten aangetroffen.

Paarverblijf

Er zijn drie paarverblijven van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. De twee eerder genoemde zomerverblijven worden zeer waarschijnlijk ook gebruikt om te paren. Bij het zuidelijke verblijf werd bij die plek ook zeer duidelijk gebaltst. Tevens tikte een exemplaar de gevels aan. Bij het verblijf achter de gevelbetimmering is niet direct baltsgedrag waargenomen, maar gezien het feit dat het exemplaar in 2021 ook in oktober aanwezig was, maakt de kans op een paarverblijf aannemelijk. Ten westen van dat verblijf is nu wel een paarverblijf vastgesteld. Rond die plek wordt sterk gebaltst door een exemplaar. Tevens tikte het exemplaar hier ook enkele keren het dak aan. In de omgeving wordt door andere exemplaren van gewone dwergvleermuis ook gebaltst. Er zijn geen paarverblijven van boombewonende soorten aangetroffen.

Kraamverblijf

Er is geen kraamkolonie binnen het plangebied aangetoond. Er zijn tevens geen sporen aangetroffen die duiden op aanwezigheid van veel exemplaren. Daar de spouwen zijn na-geïsoleerd is een dergelijke functie ook niet te verwachten.

(Massa)winterverblijf

Zomer- en/of paarverblijven van gewone dwergvleermuizen kunnen een aanwijzing zijn dat de aanwezige individuen de locatie ook als winterverblijf gebruiken. Er dient dus vanuit gegaan te worden dat het aangetroffen exemplaren ook in een (zachte) winter aanwezig kunnen zijn.

Er is eveneens onderzoek gedaan naar de functie massawinterverblijf. Er zijn geen zwermende vleermuizen waargenomen bij de school. Daar de spouwen, zover onderzocht kon worden, allemaal zijn na-geïsoleerd is een massawinterverblijf ook niet te verwachten.

Foerageergebied en vliegroute

Bij de bomen langs de Van Heetenstraat en bij de groenstructuren aan de oostzijde wordt door meerdere gewone dwergvleermuizen en enkele laatvliegers gevoerageerd. Het plangebied zelf betreft geen significant foerageergebied, er is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de directe omgeving.

Er zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig binnen het daadwerkelijke plangebied. De groenstructuren langs de wegen worden gebruikt om te navigeren.

Toetsing

Vleermuizen zijn beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort is opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op vleermuizen, onder andere:

1. Het is verboden vleermuizen in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden deze dieren opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.

(Bron: Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

Er zijn drie verblijven (1x paarverblijf, 2x zomer-/ paarverblijf) van de gewone dwergvleermuis aangetoond. De genoemde verblijfplaatsen zijn jaarrond beschermd. Door de voorgenomen werkzaamheden zullen de genoemde verblijfplaatsen verloren gaan. Dit is niet toegestaan bij de Wnb.

In dit kader zal er een ontheffing Wet natuurbescherming (soorten) moeten worden aangevraagd bij de provincie Overijssel en mitigerende maatregelen genomen moeten worden. De te nemen maatregelen dienen te worden begeleid door een ecoloog en vastgelegd te worden in een werkprotocol.

Er zal geen aantasting plaatsvinden van foerageergebied of vliegroutes.

4.3 Huismus

Tijdens het onderzoek zijn geen huismusnesten vastgesteld in het plangebied. Ook zijn er geen exemplaren van huismus aangetroffen binnen het plangebied. In de wijk ten zuiden van de Van Heetenstraat zijn wel nestlocaties waargenomen. Zie bijlage 1 voor de waarnemingen rondom.

Toetsing

De huismus is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming, op basis van het feit dat de soort deel uitmaakt van 'alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de Lidstaten waarop het Verdrag van toepassing is' (artikel 1 van de Vogelrichtlijn).

De huismus staat vermeld op de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (RVO, 2009). De nesten van huismussen vallen onder categorie 2 van vogelnesten "nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar".

De huismus staat tevens als gevoelig vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2017). De landelijke staat van instandhouding wordt beoordeeld als matig ongunstig.

De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. De wet verbiedt onder andere:

1. het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
2. het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
3. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
4. het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
5. het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2).

(Bron: Kennisdocument Huismus, BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

Er zal geen aantasting plaatsvinden van jaarrond beschermde nesten en/ of functioneel leefgebied. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten aangaande deze soort. Een ontheffing Wnb is niet noodzakelijk.

4.4 Gierzwaluw

Er zijn geen in- of uitvliegende exemplaren waargenomen en er is geen reactie gekomen op het zogenaamde “tapen”. Nesten van deze soort zijn derhalve uitgesloten. Tijdens de onderzoeken zijn wel meerdere gierzwaluwen overvliegend waargenomen.

Toetsing

De gierzwaluw is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort is opgenomen in Bijlage II van de Vogelrichtlijn. De gierzwaluw staat vermeld op de lijst met vogelsoorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (RVO, 2009). Op deze lijst vallen de gierzwaluwnesten onder categorie 2 “nesten van deze semikoloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar” De Gierzwaluw staat niet vermeld op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels (2004). De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op alle inheemse vogels. De wet verbiedt onder andere:

1. het opzettelijk doden of vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1);
2. het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2);
3. het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels (artikel 3.1 lid 3);
4. het opzettelijk storen van vogels (artikel 3.1 lid 4);
5. het bezit, het vervoer en de handel in vogels, dood of levend, dan wel delen of producten daarvan (artikel 3.2). (Bron: Kennisdocument Gierzwaluw, BIJ12, versie 1.0, juli 2017).

Er zijn geen jaarrond beschermde nesten van de gierzwaluw aangetoond. Functioneel leefgebied wordt door de ingrepen niet aangetast. Een ontheffing Wnb is niet noodzakelijk.

4.5 Steenmarter

Een steenmarter is tijdens meerdere veldbezoeken foeragerend waargenomen in het plangebied en rennend langs de Van Heetenstraat.

Screenshot film: Steenmarter rennende door de Van Heetenstraat.

Op de cameraval op de zolder is gedurende de maanden mei, juni, juli en augustus enkele keren per maand een solitair exemplaar vastgelegd. Er zijn geen jongen waargenomen. Bij het ophalen van de camera lagen er ook verse latrines op zolder. Het betreft hier een dagrustplaats van een steenmarter.

Screenshot film: Steenmarter vastgelegd op de cameraval op de zolder.

Toetsing

De steenmarter is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op deze soort, onder andere:

1. Het is verboden deze dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.

(Bron: Juridisch kader behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming, BIJ12, versie 1.0 juli 2017).

Door de ingreep wordt een vaste verblijfplaats (dagrustplaats) en functioneel leefgebied van steenmarter vernietigd. Voor het mogen vernietigen van een dergelijke plek is een ontheffing Wnb nodig.

Er zullen duurzame verblijfplaatsen (die als dagrustplaats kunnen dienen) moeten worden gecreëerd om de aan te tasten plek te mitigeren. Hiervoor dient onder andere een werkprotocol/ projectplan te worden opgesteld.

De te nemen maatregelen dienen te worden begeleid door een ecooloog en vastgelegd te worden in een werkprotocol.

4.6 Egel

Er is tijdens de veldbezoeken een egel foeragerend en rustend waargenomen binnen het terrein. Er is geen nest aangetoond. Mogelijk gebruiken de exemplaren het plangebied wel om te overwinteren.

Toetsing

De egel is een beschermde inheemse diersoorten als bedoeld in artikel 3.3 van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming bevat een aantal verboden handelingen die van toepassing zijn op deze soort, onder andere:

1. Het is verboden deze dieren in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van deze dieren te beschadigen of te vernielen.

(Bron: Juridisch kader behorende bij Kennisdocumenten Soortenbescherming, BIJ12, versie 1.0 juli 2017).

Door de ingreep wordt mogelijk een vaste verblijfplaats (winter) en functioneel leefgebied van een egel vernietigd. Voor het mogen vernietigen van een dergelijke plek en essentieel leefgebied is in Overijssel een ontheffing Wnb nodig.

Er zullen ter mitigatie duurzame verblijfplaatsen (die als verblijfplaats kunnen dienen) en functioneel leefgebied moeten worden gecreëerd om de aan te tasten plek te mitigeren. Hiervoor dient onder andere een werkprotocol/ projectplan te worden opgesteld.

De te nemen maatregelen dienen te worden begeleid door een ecooloog en vastgelegd te worden in een werkprotocol.

4.7 Overige soorten

Het plangebied kan worden gebruikt door vogels zonder jaarrond beschermd nest, zoals kauw, merel, koolmees, duiven en dergelijke. Tijdens het onderzoek is een duivenei gevonden onder een boom. Hier dient eveneens rekening mee te worden gehouden. Zie hiervoor het advies in de quickscan.

4.8 Algemene zorgplicht

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet. Eventueel aanwezige dieren dienen de kans te krijgen om te vluchten. De zorgplicht houdt ook in dat er zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de periode waarin wordt gewerkt (buiten kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode).

4.9 Volledige uitsluiting aanwezigheid

De onderzoeken zijn conform de vigerende protocollen en onderzoeksstrategieën uitgevoerd opdat aantoonbaar is dat er voldoende zorg in acht is genomen om de te verwachten soorten te kunnen waarnemen/ aantreffen. Het blijft echter natuur en het is nooit geheel uit te sluiten dat er, ondanks de voldoende onderzoeksinspanning, toch een exemplaar aanwezig is van de onderzochte soorten of zelfs van een soort dat niet is onderzocht. Bij het aantreffen van een exemplaar/ een niet in de rapportage vernoemd jaarrond beschermd nest/ verblijfplaats dienen de werkzaamheden ter plaatse en rondom direct gestaakt te worden en dient er een ter zake kundige ingeschakeld te worden.

5 CONCLUSIE

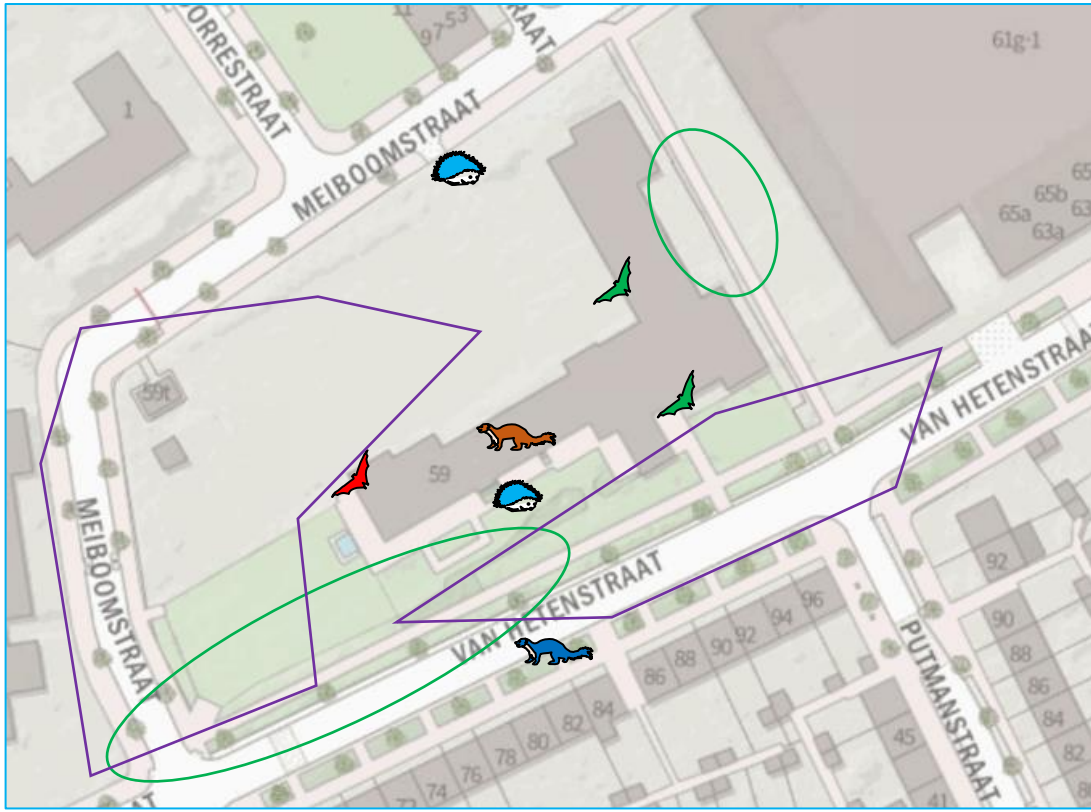
Op basis van het nader onderzoek is beoordeeld of er procedurele gevolgen zijn betreffende de vigerende (natuur)wetgeving.

Hoofdstuk 4 dient geraadpleegd te worden voor achterliggende/ aanvullende informatie.

Onderdeel	Aangetoond/ hoeveelheid	Overtreding Wnb	Ontheffing Wnb	Mitigatie
Vleermuizen § 3.2. Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn				
Vaste verblijfplaatsen	2x Zomer-/ paarverblijf dwergvleermuis gevelbetimmering en dak zuidzijde	Ja	Ja	8 tijdelijke en 8 permanente verblijven creëren Werken buiten kwetsbare periodes
	1x Paarverblijf gewone dwergvleermuis Dak westzijde	Ja	Ja	4 tijdelijke en 4 permanente verblijven creëren Werken buiten kwetsbare periodes
Vaste verblijfplaatsen bomen	Nee	Nee	Nee	N.v.t.
Essentieel foerageergebied	Nee	Nee	Nee	N.v.t.
Essentiële vliegroute	Nee	Nee	Nee	N.v.t.
Vogels § 3.1. Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn				
Huismus	Nee	Nee	Nee	Nee, maar advies is natuurinclusief bouwen voor huismus
Gierzwaluw	Nee	Nee	Nee	(nestgelegenheid en functioneel leefgebied) en gierzwaluw
Steenmarter § 3.3. Beschermingsregime andere soorten	Dagrustplaats zolder	Ja	Ja	Creëren twee nieuwe dagrustplaatsen
Egel § 3.3. Beschermingsregime andere soorten	Mogelijk winterrustplek en essentieel leefgebied	Ja	Ja	Nieuw leefgebied creëren, inclusief verblijfplaatsen Werken buiten kwetsbare periodes
Vrijgestelde soorten en alle overige dieren	Broedvogels, kleine zoogdieren	Nee, wel zorgplicht	Nee	Zoveel mogelijk werken buiten broedseizoen en kwetsbare periodes Eventueel verplaatsen exemplaren/ verblijfplaatsen

BIJLAGE 1
WAARNEMINGEN

-
Zomer-/ paarverblijf gewone dwergvleermuis
-
Paarverblijf gewone dwergvleermuis
-
Baltsvlucht (afgebakend) gewone dwergvleermuis
-
Intensief gebruikte foerageergebieden vleermuizen
-
Waargenomen steenmarter
-
Dagrustplaats steenmarter
-
Foeragerende/ rustende egel (mogelijk winterplek)

- Nest huismus

BIJLAGE 2

BRONNEN

www.egelbescherming.nl
www.vleermuis.net
www.vleermuizenindestad.nl
www.zoogdiervereniging.nl

Kennisdocumenten BIJ12, versie 1.0, juli 2017:

Gewone dwergvleermuis
Ruige dwergvleermuis
Huismus
Gierzwaluw